

B.A. Sem.-2 (Rep.) Examination

EC-II

Sanskrit

May-2024

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

પ્રશ્ન :1 પ્રાણીકથાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ વર્ણવો.

14

Describe the origin and development of Fable Literature.

અથવા \OR

હિતોપદેશનું કથાવસ્તુ (ચાર વિભાગ) ટૂંકમાં લખો.

Briefly write the plot of Hitopadesha.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો.

14

Translate any two of the following.

(અ) વિદ્યા દદતિ વિનયં વિનયાદ્યાતિ પાત્રતામ્ ।

પાત્રત્વાદ્ધનમાપ્નોતિ ધનાદર્મ તત્ સુખમ્ ॥ ૬॥

સ જાતો યેન જાતેન યાતિ વંશઃ સમુન્નતિમ્ ।

પરિવર્તિનિ સંસારે મૃતઃ કો વા ન જાયતે ॥ ૧૪ ॥

ન દૈવમપિ સંચિત્ય ત્યજેદુદયોગમાત્મનઃ ।

અનુદયોગેન તૈલોનિ તિલેભ્યો નાસુમર્હતિ ॥૩૦ ॥

અથવા \

વાઘ અને મુસાફરની કથા ટૂંકમાં લખો અને તેમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ લખો.

Briefly write the story of the tiger and traveler and write lesson learned it.

પ્રશ્ન : ૩ કીલોત્પાટીવાનરકથા - ખીલો ખેંચી કાઢનાર વાનરની કથા અને તેમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ લખો . 14

Write the story of the 'કીલોત્પાટીવાનરકથા' and write the lesson learned from it.

અથવા \ OR

નીચેનાં શ્લોકોનો અનુવાદ કરો .

Translate the following verses.

ધનેન કિં યો ન દદતિ નાશુતે બલેન કિં યથા રિપુન્ન વાધતે ।

શ્રુતેન કિં યો ન ચ ધર્મમાચરેત્કિમાત્મના યો ન જિતેન્દ્રિયો ભવેત્ ॥ ૧ ॥

અરક્ષિતં તિષ્ઠતિ દૈવરક્ષિતં સુરક્ષિતં દૈવહતં વિનશ્યતિ ।

જીવત્યનાથોઽપિ વને વિસર્જિતઃ કૃતપ્રયત્નોઽપિ ગૃહે ન જીવતિ ॥ ૧૮ ॥

પ્રશ્ન : 4 કાગડી અને કાળા સાપની કથા ટૂંકમાં લખો અને તેમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ લખો.

14

Briefly write the story of the 'વાયસીકૃષ્ણસર્પયોઃ' and write the lesson learned from it.

અથવા \ OR

કર્પૂરપટકરજકસ્ય -કર્પૂરપટક ધોબીની કથા અને તેમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ લખો.

Write the story of the 'કર્પૂરપટકરજકસ્ય' and write the lesson learned from it.

પ્રશ્ન :5 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને નીચે ખાલી જગ્યા પૂરો. (કોઈપણ સાત)

14

Fill in the blank below by choosing the correct option. (Any Seven)

(1) હિતોપદેશ -----નો ગ્રંથ છે . (નીતિકથા , જાતકકથા , નાટકમ્)

(2) હિતોપદેશના રચયિતા ----- છે.(કાલિદાસઃ , નારાયણ ભટ્ટઃ , વાલ્મિકીઃ)

(3) વિદ્યા દદતિ ----- । (વિનયમ્ , સ્વર્ગમ્ , રૂપમ્)

(4) ----- પુત્ર દુઃખદાયક છે . (ગુણવાન્ , મૂર્ખઃ , વિદ્વાન્)

(5) ----- મુસાફરોને સોનાના કડાથી લલચાવે છે . (વૃદ્ધવાઘઃ , વૃદ્ધગજઃ , વૃદ્ધકપિઃ)

(6) ગતાનુગતિકો ----- । (ધર્મઃ , લોકઃ , સ્વર્ગમ્)

(7) સુવર્ણવતી નગરીમાં ----- વાણીયો રહેતો હતો . (શુભદત્તઃ , વર્ધમાનઃ , વિષ્ણુશર્મા)

(8) પક્ષીઓનાં બચ્ચાઓને ખાવા માટે ----- નામનો બિલાડો આવે છે. (દીર્ઘકર્ણઃ , જરદ્રવઃ , શુભદત્તઃ)

(9) -----કહે છે કે મેં ચાંદ્રાચણ વત કડું છું . (માર્જારઃ , ગૃધ્રઃ , શશકઃ)

(10) કલ્યાણકટક નગરના શિકારીનું નામ ----- હતું. (વર્ધમાનઃ , ભૈરવઃ , દીર્ઘરાવઃ)

(11) સુવર્ણનગરીમાં -----નામનો વાણીયો રહેતો હતો. (કીર્તિપાલઃ , વર્ધમાનઃ , યશપાલઃ)

(12) પ્રાણીકથાની ઉત્પત્તિના બીજ ----- માં જોવા મળે છે. (ઋગ્વેદઃ , યજુર્વેદઃ , સામવેદઃ)